

Saglabāt, lai nepazaudētu – kultūras mantojuma aizsargāšana

Preserve not to lose

Prioritāte 2

Kopējie izaicinājumi

Pasākums 2.2

Kultūras un vēsturiskā mantojuma saglabāšana un atbalsts tradicionālo prasmju saglabāšanai

Īss projekta apskats

Projekta partneriem ir kopīgi ģeogrāfiskie, vēsturiskie un sociālie priekšnosacījumi: visas tās ir vietējās pašvaldības, kas atrodas tālu no galvaspilsētām un galvenajām transporta maģistrālēm; mazpilsētas ar lauku teritorijām savas valsts nomalē; ciešu tirdzniecības saišu krustpunkti (Hanza, Livonija, padomju laiki) pagātnē; ar attīstītu vietējo amatniecību, kam raksturīgas negatīvas sociāli ekonomiskās attīstības tendences (attīstības rādītāji ir zemāki, nekā vidēji valstī).

Šajos reģionos ir neizmantots sociāli ekonomiskās attīstības potenciāls, kas sakņojas gan to materiālajā (kultūras pieminekļi), gan nemateriālajā (folklorā, amatniecība, tradīcijas, rituāli) un dabas mantojumā.

Diemžēl, tā kā kultūras un dabas mantojuma kā sociāli ekonomiskās attīstības (galvenokārt, bet ne tikai, kultūras un pieredzes tūrisms, radošā darbība) faktora nozīmībai un potenciālam nav pievērsta pietiekama uzmanība, šī mantojuma saglabāšanai un izmantošanai trūkst finansiālā atbalsta, kā rezultātā tas lēnām izzūd. Īpaši šī tendence ir raksturīga nemateriālajam kultūras mantojumam, kas tiek nodots no paaudzes paaudzē.

Projekta ideja ir radusies no kopējiem izaicinājumiem, ar kuriem partneri ir saskārušies – vēl pieejamā un laika gaitā izzūdošā materiālā un nemateriālā mantojuma saglabāšana un atdzīvināšana. Projekta ietvaros partneriem jārisina specifiskas problēmas: katra partnera teritorijā ir muižas komplekss, kas celts laikā ap 18.-19. gs. un tās fiziskās infrastruktūras uzlabošanai ir nepieciešams veikt ievērojamus ieguldījumus, lai padarītu to par pievilcīgu un iespējam bagātu vidi teritorijas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un tūristiem; visiem projekta partneru reģioniem ir raksturīgas bagātas amatniecības un seno prasmju tradīcijas, kuras nepieciešams atdzīvināt un nodot nākamajām paaudzēm.

Tā kā kultūras mantojuma apzināšana ir efektīvs veids, kā attīstīt personisko un nacionālo identitāti, saprast savas valsts un kaimiņvalsts vēsturi, šī projekta mērķi ir sevišķi svarīgi.

Vispārējais mērķis

Attīstīt muižu kompleksus, radot priekšnosacījumus efektīvai dabas un kultūras mantojuma izmantošanai, veicināt materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, radot apstākļus ilgtspējīgai sociāli ekonomiskajai attīstībai Pleskavas apgabalā, Dienvidigaunijā un Latgalē.

Specifiskais uzdevums

- Atdzīvināt, pārveidot un nodot nākamajām paaudzēm tradicionālās amata prasmes un zinātību, radot labvēlīgus apstākļus nacionālas nozīmes nemateriālā mantojuma saglabāšanai ar mūsdienīgu risinājumu palīdzību
- Restaurēt, saglabāt un papildīt ar nemateriālā kultūras mantojumu Klēts ēku Balvos (LV), Ziemas dārzu Sangastē (EST) un Dedoviču Kultūras mantojuma centru (RUS), izmantojot šos objektus mūsdienīgā kontekstā
- Izveidot pastāvīgās izstādes un starptautisko ceļojošo ekspozīciju "No rudziem līdz maizei" kā kultūras apmaiņas produktu, piesaistot sabiedrības uzmanību vienošajām un atšķirīgajām kultūras mantojuma vērtībām un kultūras mantojuma lomai ilgtspējīgā projekta reģiona attīstībā

Atbalsta saņēmējs

Balvu novada pašvaldība (Latvija)

Partneri

Sangastes lauku pašvaldība (Igaunija)

Pleskavas apgabala Dedoviču rajona administrācija (Krievija)

Sagaidāmie rezultāti

- **Kultūras un vēstures objektu saglabāšana**, palielinot projekta teritoriju pievilcību to iedzīvotājiem, tūristiem un investoriem:
 - vismaz 19 renovētu un sakārtotu muižas ēku kompleksu Sangastē (Igaunija), Balvos (Latvija) un Dedoviču Kultūras mantojuma centrā (Krievija);
 - vismaz 7 pagaidu izstāžu vietas ar atbalstu interaktīvo digitalizēto un pastāvīgo ekspozīciju izveidošanu
- **Nemateriālā kultūras un dabas mantojuma atdzīvināšana**, piesaistot vietējās sabiedrības un amatnieku, kā arī citu ieinteresēto personu uzmanību tradicionālo amata prasmju apmaiņai un nodošanai tālāk:
 - 3 starptautiskie 2 dienu masu pasākumi, kuros visos ir iekļauti starptautiskie gadatirgi (vismaz 300 dalībnieku):
 - starptautiskais masu pasākums "Rudzu dziesma. Ražas svētki" Sangastē ar starpvalstu konkurenci starp projekta reģionu amatnieku izstrādājumiem un suvenīriem;
 - "Lakstīgalas pogojums" Kņaza kalniņos (Князьи горки) Dedovičos ar talku muižas kompleksa apkārtnē un ceļojošās izstādes "No rudziem līdz maizei" prezentāciju;
 - projekta pēdējā tikšanās ir "Pelēko akmeņu stāstu dienas" Balvos, kā ietvaros notiks Latvijas Amatniecības kameras seminārs un preses konference, kurā tiks apkopoti un vērtēti projekta rezultāti.
 - 3 lokālie semināri par mazās uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām tradicionālajās amata prasmēs (ap 90 dalībnieku).
 - vismaz 18 tradicionālo amata prasmju darbsemināri (vismaz 360 dalībnieku, vismaz 21 iesaistīts meistars).
- **Pastāvīgo un digitalizēto ekspozīciju izveidošana:**
 - 7 izstāžu telpas, kas aprīkotas ar integrēto digitālo sistēmu tīkliem;
 - izstāžu telpas Ziemeļlatgales Nemateriālā kultūras mantojuma centrā, Sangastes muižā un Dedoviču Apvienotajā Kultūras mantojuma centrā ar interaktīvā aprīkojuma nodrošinājumu pastāvīgajām un digitalizētajām ekspozīcijām;
 - 1 ceļojošā izstāde "No rudziem līdz maizei", kas tiks prezentēta pie visiem projekta partneriem un iesaistītajiem subjektiem;
 - darbsemināri, kas tiks noturēti projekta ietvaros un ierakstīti profesionālos videoierakstos un kuru materiāli tiks iekļauti digitālajās ekspozīcijās;
 - 1 pastāvīgā un 3 digitalizētās ekspozīcijas (Sangastes muiža); 1 pastāvīgā un 5 digitalizētās ekspozīcijas (Ziemeļlatgales Nemateriālā kultūras mantojuma centrs); 1 pastāvīgā un 3 digitalizētās ekspozīcijas, un ekspozīcija par Kņazu kalniņiem (Dedoviču Kultūras mantojuma centrā).

Labuma guvēji

- Amatnieki un tradicionālo prasmju meistari
- Projekta teritorijas iedzīvotāji
- Tūristi, kuri apmeklē projekta teritoriju
- Mazie uzņēmēji
- Kultūras institūcijas un privāto kolekciju turētāji

Ilgums

18 mēneši

Budžets

Kopējais budžets: **958 712,00** EUR

Programmas līdzfinansējums: 855 000, 00 EUR (89%)

Projekta līdzfinansējums: 103 712, 00 EUR (11%)

Kontaktpersona

Sanita Putniņaputnina.sanita@gmail.com+3712918 7281